

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

SZTAB GENERALNY - ZARZĄD II

Nr 13/01542/75

Warszawa, dnia 14. LISTOP. 1975 19... r.

340
T A J N E

Egz.nr.... 376

X

32

Po zarejestrowaniu - p.
przechować w SE Zagórze
w celu wstąpienia do Sejmiku
sprowadz. z Konf. Warsz.

W. Kuc
14.11.75

T Ł U M A C Z E N I E

z języka rosyjskiego wystąpienia szefa Głównego Zarządu
Wywiadowczego Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych ZSRR
gen. armii P.I. Iwaszutina na Konferencji Szefów Zarządów
Wywiadowczych Sztabów Generalnych państw - sygnatariuszy
Układu Warszawskiego, która odbyła się w Warszawie
w październiku 1975 r., pod tytułem:

"O KONIECZNOŚCI WZMOCNIENIA STRATEGICZNEGO WYWIADU
WOJSKOWEGO PAŃSTW UKŁADU WARSZAWSKIEGO ORAZ DOSKONALENIA
FORM I METOD WSPÓŁDZIAŁANIA"

Na kopii dokumentu:

T. Gen. Kiszczak. Pismo o wartości dla nas
- jakiego przebiegu planujemy; możemy zająć
w przyszłej prezydenturze (rozprawy). (-) Szwedzi - 17.11

Ten. Swarczew. Do albt. Ten. Cepak. Pismo o
notatkach, 20.11.75 (-) Kiszczak.

Notatka Swarczew do Sztabu generalnego; przed-
stawiona Sztabowi II. 20.11.75. Danyja Sztab. na
notatki NKM-01381 T-114. (-) Cepak

Podczas dyskusji nad pierwszym zagadnieniem /"Ocena między-
narodowej sytuacji wojskowo-politycznej"/ uczestnicy Konferencji
jednomyślnie stwierdzili, że w dobie dzisiejszej w zasadniczy spo-
sób zmienił się układ sił w świecie na korzyść socjalizmu. Jednak
odprężeniu towarzyszy nieustanna walka z siłami militarizmu i re-
akcji. Koła imperialistyczne Zachodu, formalnie uznając zachodzące
pozytywne procesy i konieczność normalizacji stosunków między pań-
stwami NATO a Układu Warszawskiego, w rzeczywistości usztywniają
swe pozycje w rozwiązywaniu problemów międzynarodowych nie zmniej-
szając, a wręcz jeszcze bardziej zwiększając wyścig zbrojeń, co
zauważyć się daje w stałym wzroście budżetów wojskowych. Celem tych
przedsięwzięć jest osiągnięcie przewagi militarnej Paktu Północno-
atlantyckiego nad Układem Warszawskim.

W związku z powyższym, uwzględniając złożoną i pełną sprzecz-
ności sytuację międzynarodową "byłoby nadzwyczaj niebezpieczne -
jak stwierdził Sekretarz Generalny KC KPZR towarzysz L. Breżniew -
gdyby w społeczeństwach utrwalił się pogląd, że sytuacja polityczna
nie budzi zastrzeżeń, że groźba wojny stała się już iluzoryczna i
dlatego zadania utrzymania pokoju jak gdyby odsuwają się na drugi
plan".

Doświadczenie historyczne uczy, że państwa imperialistyczne
realizację swej polityki opierają na sile i tylko z nią się liczą.
Z tej właśnie pozycji nawiązują stosunki ze słabszymi państwami,
dążąc do decydowania o ich losach zgodnie z własnymi planami, tak
jak wymagają tego interesy monopolu kapitalistycznych. Państwa
imperialistyczne, a szczególnie Stany Zjednoczone, uznają Związek
Radziecki nie dlatego, że pogodziły się z istnieniem systemu socja-
listycznego - zmusza ich do tego potencjał wojskowo-polityczny na-
szego kraju, potęga Radzieckich Sił Zbrojnych oraz potencjał obron-
ny wszystkich państw wspólnoty socjalistycznej.

Prowadząc politykę umacniania pokoju i współpracy między-
narodowej, nasze komunistyczne i robotnicze partie stale przestrze-
gają przed wszelkimi próbami pomniejszania niebezpieczeństwa wojny
grożącego nam ze strony imperializmu, które istnieje pomimo zmniej-
szenia się napięcia międzynarodowego, wzrostu siły światowego syste-
mu socjalistycznego i uaktywnienia ruchu robotniczego i walki naro-
dowowyzwoleńczej. Sytuacja ta zmusza państwa Układu Warszawskiego
do utrzymywania swych wojsk w stałej gotowości bojowej.

W celu zabezpieczenia obrony interesów wspólnoty socjalis-
tycznej duża odpowiedzialność spada na wywiady wojskowe armii państw
sygnatariuszy Układu Warszawskiego. W warunkach gdy nasz główny
przeciwnik - Stany Zjednoczone - dysponuje ogromnym arsenałem środ-
ków jądrowych, a sytuacja w świecie zmienia się bardzo dynamicznie,
wywiad wojskowy powinien:

- uważnie śledzić rozwój sytuacji wojskowo-politycznej
w świecie, głęboko i wszechstronnie analizować nie tylko bieżące,
ale i długofalowe zamiary przeciwnika, wykrywać i dokładnie ana-
lizować symptomy i możliwe warunki wybuchu wojny, a także przewidy-
wać możliwość zaistnienia sytuacji konfliktowych;

- poznawać wnikliwiej ewentualnego przeciwnika, jego plany
prowadzenia wojny, jego silne i słabe strony, organizację sił zbroj-
nych, uzbrojenie i sprzęt bojowy, możliwości mobilizacyjne, poglądy
na charakter działań bojowych;

- uporeczywie doskonalić sposoby wzmacniania wywiadu w okre-
sie zagrożenia, realizować przedsięwzięcia mające na celu zwiększe-
nie żywotności systemów wywiadowczych podczas przejścia ze stanu
pokoju w wojenny i w początkowym okresie wojny, zwracając szcze-
gólną uwagę na sprawną realizację zadań wywiadowczych w warunkach

wojny raketowo-jądrowej; doskonalić metody kierowania siłami i środkami wywiadów oraz ich współdziałanie. Zapewnienie trwałego systemu kierowania wywiadami w każdych warunkach jest naczelnym obowiązkiem szefów organów wywiadowczych naszych państw.

W rozwiązywaniu istotnych i złożonych zadań wywiadowczych, stojących przed armiami państw Układu Warszawskiego, ważną rolę powinien odgrywać wojskowy wywiad strategiczny, który naszym zdaniem, szczególną uwagę powinien zwrócić na umacnianie i doskonalenie form i metod współdziałania.

Jakie są przyczyny i dlaczego uważamy, że znaczenie wywiadu strategicznego we współczesnych warunkach znacznie wzrasta, a jego organizacja wymaga dalszego doskonalenia? Przyczyn jest kilka, a oto główne z nich:

- stałe podwyższanie gotowości operacyjnej i mobilizacyjnej sił zbrojnych NATO, a szczególnie ich strategicznych sił uderzeniowych;
- dążenie Stanów Zjednoczonych i NATO do osiągnięcia zdecydowanej przewagi militarnej nad państwami UW poprzez opracowanie nowych perspektywicznych systemów broni, zachowywanych w największej tajemnicy, które mogą być użyte w ewentualnych działaniach wojennych, jeżeli nasz wywiad nie potrafi w odpowiednim czasie wykryć ich istnienia;
- możliwe zmiany w poglądach na strategiczne rozwinięcie sił zbrojnych, sposoby prowadzenia wojny i operacji oraz użycie broni strategicznej;
- wzrastające trudności w wykrywaniu na czas planów i przedsięwzięć praktycznych w sferze wojskowo-politycznych, wojskowo-ekonomicznych i wojskowo-technicznych przygotowań potencjalnego przeciwnika.

Za jeden z ważniejszych czynników nakazujących umocnienie wywiadu strategicznego na obecnym etapie, należy uważać wysoki stopień stałej gotowości bojowej strategicznych i podstawowych operacyjno-taktycznych środków napadu do wykonania zaskakującego uderzenia jądrowego na szczególnie ważne obiekty państw Układu Warszawskiego.

W normalnych warunkach okresu pokojowego w pełnej gotowości bojowej utrzymuje się do 90 % stanu etatowego strategicznych rakiet balistycznych Stanów Zjednoczonych, 90 % stanu etatowego amerykańskich i francuskich oraz 70 % brytyjskich strategicznych samolotów bombowych, 95 % francuskich strategicznych rakiet balistycznych średniego zasięgu oraz atomowe okręty podwodne /OPARB/, znajdujące się w rejonach patrolowania bojowego i w wysuniętych bazach.

Ze składu tych sił w codziennym dyżurowaniu biorą udział wszystkie strategiczne rakiety balistyczne /w 10-12-minutowej gotowości/, do 35 % amerykańskich i 12 % brytyjskich strategicznych samolotów bombowych /w 5-7-minutowej gotowości/ oraz 65 % OPARB z pociskami raketowymi /12-15-minutowej gotowości/.

W lotnictwie taktycznym NATO i lotnictwie pokładowym na europejskich teatrach działań wojennych, do 70 % samolotów - nosicieli broni jądrowej utrzymywanych jest w stałej gotowości bojowej, z tego około 20 % samolotów - nosicieli broni jądrowej codziennie wydzielanych jest do składu dyżurujących sił jądrowych. W czasie podwyższonej gotowości bojowej /nagły wzrost napięcia w sytuacji wojskowo-politycznej/, po upływie 6 godzin, w składzie dyżurujących sił jądrowych może znajdować się 50 %, a po 12 godzinach - 70 % samolotów nosicieli broni jądrowej.

W wysokim stopniu gotowości bojowej znajdują się amerykańskie i zachodnioniemieckie pododdziały pocisków raketowych "Pers-

hing", rozmieszczone na środkowoeuropejskim TDW. W codziennym dyżurowaniu bierze udział 25 % wyrzutni, które po 1/3 znajdują się w 5-, 20- i 60-minutowej gotowości do odpalenia pocisków.

Na wysokim poziomie utrzymywana jest operacyjna i mobilizacyjna gotowość sił zbrojnych oraz ich rezerw, a także przemysłu zbrojeniowego państw NATO, organów cywilnych i wojskowych, zajmujących się problemami przygotowania mobilizacyjnego gospodarki narodowej. Przykładowo, podstawowe gałęzie przemysłu zbrojeniowego Stanów Zjednoczonych utrzymywane są w tak wysokim stopniu gotowości produkcyjnej, że po upływie trzech miesięcy od podjęcia decyzji mogą rozpocząć seryjną produkcję prawie wszystkich rodzajów uzbrojenia i sprzętu.

W warunkach wysokiej gotowości bojowej sił zbrojnych potencjalnego przeciwnika, stałego nasilania przygotowań wojennych, groźby wykonania w sprzyjających warunkach uderzenia "uprzedzającego" na państwa obozu socjalistycznego - plany przeciwnika dotyczące ewentualnego napadu wykryć może tylko wywiad strategiczny i dostarczyć na czas Naczelnemu Dowództwu niezbędne dane dla podjęcia decyzji.

Drugim ważnym czynnikiem, wskazującym na konieczność umocnienia wywiadu strategicznego we współczesnych warunkach, jest niebezpieczeństwo posiadania przez przeciwnika nowych, jeszcze nieznanых dziś rodzajów broni.

Rozpatrując to zagadnienie powinniśmy uwzględnić, że w dobie ciągłego postępu naukowo-technicznego i istniejących możliwości szybkiej modernizacji, uzbrojenie i sprzęt bojowy moralnie starzeje się szybciej. Na początku naszego stulecia dla opracowania nowego wzoru broni i wprowadzenia jej do wojsk potrzeba było 20-30 lat i więcej; obecnie proces ten został skrócony 2-3-krotnie. W ciągu ostatnich 10-15 lat u nas i za granicą zmieniły się dwie-trzy gene-

racje pocisków raketowych, zmodernizowana została znaczna część parku samolotów bojowych, okrętów bojowych i pomocniczych, kilkakrotnie zmieniały się systemy przeciwlotniczych pocisków raketowych i systemy dowodzenia i łączności. Zaznacza się przy tym tendencja do coraz większego przyspieszenia procesu opracowywania nowych wzorów uzbrojenia mimo bardzo skomplikowanych prac naukowo-badawczych i zwiększających się nakładów finansowych.

W obecnym okresie możliwości postępu naukowo-technicznego i bazy przemysłowej Stanów Zjednoczonych i innych państw NATO są tak ogromne, że produkcja nowej broni w stosunkowo krótkim terminie jest całkowicie realna. Oprócz tego, nie należy pomijać znanych nam prac w dziedzinie technicznego wyposażenia sił zbrojnych, które są dziś prowadzone za granicą. W Stanach Zjednoczonych, w stadium opracowania i produkcji znajdują się 42 programy systemów uzbrojenia o ogólnej wartości 150 mld dolarów. Są to programy strategicznych środków jądrowych naziemnych, morskich i powietrznych /"Minuteman", "M-X", "Poseidon", "Trident", "B-1", strategiczne uskrzydłone pociski raketowe odpalane z okrętów podwodnych i samolotów/, binarne systemy broni chemicznej, lasery o wysokiej energii, broń biologiczna, środki wojny meteorologicznej i geofizycznej, system kosmiczny "Shuttle" i inne /czołg XM-1, kierowane pociski artyleryjskie, przeciwlotnicze pociski kierowane "SAM-D", wielozadaniowe samoloty bezpilotowe, okręty-poduszkowce/.

Wykrycie i poznanie danych dotyczących przytoczonych programów, określenie kierunków wojskowych prac naukowo-badawczych i doświadczalno-konstrukcyjnych - to pierwszoplanowe zadanie, o wadze państwowej. Tylko wywiad strategiczny w zasadzie jest w stanie wykonać to zadanie. Ma też szerokie zastosowanie strategiczne rozpoznanie radioelektroniczne, ponieważ badanie przez przeciwnika nowej broni

w okresie prowadzenia doświadczeń i prób, w zasadzie jest niemożliwe bez użycia środków radioelektroniki. W takim przypadku, strategiczne rozpoznawanie radioelektroniczne ma możliwość zdobycia we wspomnianej dziedzinie danych rozpoznawczych o charakterze uprzedzającym.

Równolegle z technicznym doskonaleniem sił zbrojnych, w państwach NATO prowadzone są prace nad doskonaleniem struktury organizacyjnej wojsk, operacyjnego przygotowania teatrów działań wojennych, aktywne poszukiwania nowych sposobów wywołania wojny i prowadzenia walki. Wszystkie te zagadnienia są oczywiście znane uczestnikom Konferencji. W systemie ogólnych przygotowań wojennych i rozbudowy sił zbrojnych NATO odgrywają one szczególną rolę, a ich realizacja ma charakter planowy. Wśród tych przedsięwzięć szczególnie ważne dla nas są plany Pentagonu dotyczące rewizji dotychczasowych zasad strategicznego rozwinięcia sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych na ETW, w strefach Oceanu Spokojnego i Indyjskiego, zmian sposobów użycia strategicznych sił uderzeniowych i metod prowadzenia wojny. Zagadnienia te wynikły w Pentagonie w związku z postawieniem przez kierownictwo polityczne kraju zadania określenia, w jaki sposób w warunkach zmienionego układu sił w świecie i zmniejszających się globalnych możliwości Stanów Zjednoczonych wykorzystać siłę militarną dla osiągnięcia głównych celów politycznych.

W opracowywanych planach strategicznego rozwinięcia sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych wiele uwagi zwraca się na zabezpieczenie narastania sił lądowych, powietrznych i morskich, przede wszystkim na ETW.

Zupełnie inny punkt widzenia mają Amerykanie w odniesieniu do rozwijania swych wojsk na azjatyckich teatrach działań wojennych.

Uwzględniając doświadczenia z Wietnamu, nie mają oni zamiaru rozmieszczać swych wojsk lądowych bezpośrednio na terytoriach swych sojuszników, jak to ma miejsce w Europie, a planują tworzenie baz, przede wszystkim na własnych wyspach, celem rozwinięcia w razie konieczności wojsk lądowych i zabezpieczenia działań sił morskich i powietrznych w okresie pokoju oraz zwiększania ich wysiłków w czasie wojny. Taką zasadę strategicznego rozwinięcia nazwano koncepcją "ucieczki za horyzont".

Opracowując nowe sposoby użycia strategicznej broni jądrowej w warunkach parytetu, kierownictwo wojskowo-polityczne Stanów Zjednoczonych dąży do ustalenia takich wariantów wykorzystania sił zbrojnych, które by nie zagroziły istnieniu Stanów Zjednoczonych. Poszukując sposobów rozwiązania tego problemu, Pentagon opracował w 1974 roku koncepcję "selekcji celów", opartą na wielowariantowym użyciu strategicznych sił uderzeniowych. Przewiduje ona wykonanie przez strategiczne siły uderzeniowe zmasowanych uderzeń jądrowych tylko na wojskowe obiekty przeciwnika na całą głębokość jego terytorium, w celu jak największego naruszenia jego potencjału militarnego, maksymalnego osłabienia ewentualnego uderzenia odwetowego i osiągnięcia celów politycznych przy minimalnych stratach własnych. U podstaw tej koncepcji leży idea wykonania zaskakującego i bezwładniającego uderzenia jądrowego. Aby nie dopuścić do realizacji tych perfidnych planów, pierwszoplanowym zadaniem wywiadu strategicznego jest wykrycie prawdziwych celów i zamiarów przeciwnika.

Konieczność umocnienia wojskowego wywiadu strategicznego wynika ze stale wzrastających trudności wykrycia na czas planów i praktycznych przedsięwzięć w systemie przygotowań wojskowo-politycznych, wojskowych, wojskowo-ekonomicznych i wojskowo-tech-

nicznych. Wiąże się to z tym, że powyższe plany i przedsięwzięcia obejmują bardzo różnorodną działalność państw, realizowane są według wielu wzajemnie powiązanych kierunków i przez wiele organów narodowych i koalicyjnych, a współczesne techniczne środki są w stanie zabezpieczyć skrytość ich realizacji. Czynnikiem utrudniającym rozwiązanie tego zadania jest odległość geograficzna naszego głównego potencjalnego przeciwnika-Stanów Zjednoczonych, dysponującego potężnymi siłami zbrojnymi, ogromnym potencjałem wojskowo-ekonomicznym i wojskowo-technicznym. Na terytorium Stanów Zjednoczonych rozmieszczone są tysiące obiektów o znaczeniu wojskowym, wśród których szczególne miejsce zajmują strategiczne środki napadu jądrowego. Bardzo duża ilość i odległość tych obiektów od granic państw Układu Warszawskiego, a także konieczność ich stałej obserwacji wymaga dużego wysiłku wywiadu strategicznego.

W państwach NATO stosuje się i doskonalą różnorodne sposoby maskowania tajnych obiektów i materiałów poprzez kodowanie, szyfrowanie i maskowanie działalności wojskowej pod przykryciem instytucji cywilnych.

Ważne znaczenie posiada opracowanie i realizacja przedsięwzięć dotyczących dezinformacji wojskowej, politycznej i ekonomicznej, w celu wprowadzenia przeciwnika w błąd co do prawdziwości zamierzeń planowanych lub realizowanych. Do dezinformacji wykorzystuje się środki masowego przekazu /prasa, radio, telewizja, kino/ oraz określoną część agentury organów kontrwywiadowczych, przy pomocy której rozprzestrzenia się plotkę i przekazuje wiadomości lub dokumenty o charakterze dezinformacyjnym.

Wywiad strategiczny zmuszony jest pokonywać trudności związane z zaostrzeniem w krajach zachodnich reżymu przestrzegania tajemnicy i dalszego doskonalenia systemu ochrony tajnych materiałów i

obiektów. W sztabach, instytucjach i zakładach wojskowych, w celu ochrony tajnych dokumentów, wzorów uzbrojenia i sprzętu bojowego, szeroko stosuje się techniczne środki /tele i fotoaparatura, sygnalizacja elektroniczna, sejfy automatyczne/. Przechodzenie na obróbkę tajnych materiałów za pomocą EMC i zautomatyzowanych systemów, powoduje pojawienie się nowych sposobów ochrony tajemnicy. Za pomocą specjalnych urządzeń stwierdza się naruszenie ustalonego porządku przechowywania i wykorzystania przez wykonawców materiałów tajnych; ściśle ewidencjonuje się ilość wydanej informacji.

Dodatkowe trudności w działaniu wywiadu strategicznego stwarza również wprowadzenie przez państwa NATO czasowo lub na stałe zamkniętych stref w rejonach rozmieszczenia interesujących nas obiektów lub przeprowadzanych przedsięwzięć, zakazu lub ograniczenia obywatelom podróży po kraju i kontaktowania się z miejscową ludnością /szczególnie z osobami wojskowymi i urzędnikami państwowymi/. Ponadto pracownikom przedstawicielstw państw socjalistycznych uniemożliwia się zwiedzanie wystaw specjalistycznych i bibliotek, udział w konferencjach naukowych i wykładach oraz dostęp do wydawnictw o charakterze naukowo-technicznym.

W ostatnich latach w Stanach Zjednoczonych i niektórych europejskich państwach członkowskich NATO opracowuje się i wprowadza do systemów łączności bardzo skomplikowaną aparaturę utajniania korespondencji, szyfrowania połączeń telefonicznych i telegraficznych.

Dowództwo paktu zamierza w przyszłości przejść na łączność cyfrową z pełnym utajnieniem informacji w kanałach łączności na wszystkich szczeblach dowodzenia, co pozwoli zwiększyć stopień zabezpieczenia tajności korespondencji, a zarazem przyspieszy jej przekazywanie.

Prowadzone są prace nad budową nowych systemów łączności, których podstawę będą tworzyć wielokanałowe linie łączności z automatycznymi i elektronowymi łącznicami. Wymiana informacji w okresie przejściowym będzie prowadzona w formie analogowej i cyfrowej.

Z powyższego wynika, że wszechstronne zabezpieczenie wywiadowcze interesów państwowych, przedsięwziąć w polityce zagranicznej i gotowości bojowej sił zbrojnych państw Układu Warszawskiego we współczesnej sytuacji międzynarodowej stanowi jeden z ważniejszych kierunków działalności wywiadu wojskowo-strategicznego, podkreśla wzrost jego roli i szczególną odpowiedzialność przed naszymi narodami.

Podstawowy cel całej działalności wywiadu strategicznego na obecnym etapie polega na tym, aby wykluczyć strategiczne lub wojskowo-techniczne zaskoczenie ze strony przeciwnika, wykryć i uprzedzić na czas kierownictwo wojskowo-polityczne państw wspólnoty socjalistycznej o bezpośrednim przygotowaniu agresora do zaskakującego napadu jądrowego, o nowych środkach walki zbrojnej, które przeciwnik może lub zamierza zastosować w czasie wojny. Od tego, w jakim stopniu będzie osiągnięty ten cel, zależeć będzie efektywność działań odwetowych państw UW w celu odparcia i rozgromienia przeciwnika.

Mówiąc o wzrastającej roli i konieczności umocnienia wywiadu strategicznego w ogólnym systemie wywiadu wojskowego armii państw UW, należy uwzględnić jeszcze jeden fakt, mianowicie, jakie znaczenie nadaje mu potencjalny przeciwnik.

Z budżetu państwowego Stanów Zjednoczonych na działalność wywiadowczą przeznaczają się corocznie około 7 mld dolarów, w tym tylko na wywiad ministerstwa obrony - 5,1 mld dolarów /72 %/, z której to sumy na wojskowy wywiad strategiczny przypada 2,1 mld dola-

rów /lub 41 % z dotacji na wywiad wojskowy/. Uwzględniając wydatki na organa wywiadowcze agencji bezpieczeństwa narodowego /1,1 mld dol./, wydatki ogólne na wywiad strategiczny Stanów Zjednoczonych wynoszą 3,2 mld dol., z tego na budowę i wykorzystanie środków technicznych wywiadu strategicznego - około 1,4 mld dol.

Prace w dziedzinie rozwoju i doskonalenia wywiadu strategicznego prowadzone są w kierunku zapewnienia:

- stałego śledzenia działalności sił zbrojnych państw UW na całej głębokości ich terytorium, globalnego śledzenia sił morskich i kontroli przestrzeni kosmicznej;
- zwiększenia dokładności rozpoznania obiektów do stopnia umożliwiającego pełne ich obezwładnienie;
- zwiększenia operatywności przekazywania i opracowywania informacji wywiadowczych, doprowadzenia ich do zainteresowanych sztabów w czasie zbliżonym do rzeczywistego.

Według poglądów dowództwa Stanów Zjednoczonych, zadania te najbardziej skutecznie mogą być realizowane jedynie wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów wywiadów, wśród których ważne miejsce zajmuje wywiad techniczny i agenturalny.

Powietrzny wywiad strategiczny prowadzony jest przede wszystkim dla dodatkowego rozpoznania celów strategicznych. Równolegle z pilotowanymi strategicznymi samolotami rozpoznawczymi RC-135, SR-71, U-2, Amerykanie zamierzają wykorzystać do realizacji tego zadania bezpilotowe samoloty, których loty mogą trwać 27-30 godzin.

Naziemny strategiczny wywiad radioelektroniczny prowadzony jest przez ośrodki i stanowiska, położone wzdłuż granic państw UW. Ogółem Stany Zjednoczone utrzymują w różnych rejonach świata ponad 2000 naziemnych stanowisk rozpoznawczych. W tej dziedzinie rozpozna-

353
388

nia największą uwagę poświęca się doskonaleniu środków kierowania i przekazywania danych wywiadowczych w czasie rzeczywistym. Oprócz własnej sieci wywiadowczej, Amerykanie angażują do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego organa wywiadowcze innych państw NATO, które również stale rozwijają i doskonalą ten rodzaj rozpoznania.

Mimo zwiększonych możliwości rozpoznania za pomocą środków technicznych, we współczesnych warunkach, zdaniem kierownictwa wojskowo-politycznego Stanów Zjednoczonych, w dalszym ciągu poważną rolę odgrywa wywiad agenturalny, szczególnie w realizacji zadań dotyczących wykrycia zamiarów i planów wojskowo-strategicznych oraz w celu niedopuszczenia do zaskoczenia wojskowo-technicznego. Zgodnie z tymi poglądami, Amerykanie podejmują przedsięwzięcia zmierzające do podwyższenia efektywności i roli podstawowego organu strategicznego wywiadu wojskowego - agencji wywiadu wojskowego ministerstwa obrony Stanów Zjednoczonych. W ostatnim okresie zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- zwiększono i wzmocniono aparat attachatów wojskowych, uważany za jeden z głównych organów zdobywających agencji wywiadowczej. Aktualnie attachaty wojskowe są akredytowane w 88 państwach i liczą około 1 100 osób, a na ich utrzymanie asygnuje się około 25 % budżetu, przeznaczonego dla całego personelu agencji wywiadu wojskowego ministerstwa obrony;

- w poszczególnych resortach państwowych, które utrzymują kontakty ekonomiczne, handlowe, kulturalne i inne z różnymi państwami, utworzone zostały zespoły ekspertów-oficerów wojskowego wywiadu strategicznego;

- wzmocniono koordynację działalności wywiadu wojskowego ministerstwa obrony z centralną agencją wywiadowczą.

Ta krótka analiza stanu, kierunków i perspektyw rozwoju sił zbrojnych potencjalnego przeciwnika, w tym również w dziedzinie wywiadu, wskazuje, że we współczesnych warunkach rola i odpowiedzialność wywiadu strategicznego a także zakres jego zadań stale wzrasta. Jeśli jeszcze do niedawna służby wywiadowcze sił zbrojnych Układu Warszawskiego ograniczały swe zadania tylko do zadań o charakterze wojskowym, związanych ze zdobywaniem danych o stanie i możliwym charakterze użycia sił przez przeciwnika na teatrach wojny i poszczególnych teatrach działań wojennych, to obecnie jesteśmy zobowiązani do zdobywania wiadomości o stanie i perspektywach rozwoju sytuacji wojskowo-politycznej w różnych rejonach świata, śledzić rozwój myśli techniczno-wojskowej i związanych z nią innych dziedzin nauki i techniki w celu wykluczenia zaskoczenia wojskowo-technicznego - pojawienia się u przeciwnika nowych środków i nowych sposobów prowadzenia walki zbrojnej, które mogłyby w zasadniczy sposób zmienić aktualny układ sił.

Szczególnie rozszerzyły się rejony prowadzenia wojskowego wywiadu strategicznego, przybierając globalny charakter: Europa i Południowo-Wschodnia Azja, Bliski Wschód i kontynent amerykański, Daleki Wschód i Afryka.

Dla rozpoznania radioelektronicznego charakterystycznym faktem jest masowe użycie przez przeciwnika środków radioelektronicznych do dowodzenia wojskami i kierowania środkami napadu. Ciągły rozwój tych środków w państwach NATO zmusza nas do stałej korekty podstawowych wymagań w stosunku do naszych kompleksów rozpoznania radioelektronicznego na wszystkich szczeblach /front, armia, dywizja/. Korekta tych wymagań powinna być prowadzona z uwzględnieniem budowy przez przeciwnika szybko działających systemów łączności z utajnianiem przekazywanej informacji, szerokim wpro-

355
381

wadżaniem na wszystkich szczeblach dowodzenia satelitarnej łączności, opracowaniem nowych wzorów wielozadaniowych stacji radiolokacyjnych.

Zwiększenie efektywności kompleksów rozpoznania radioelektronicznego powinno być osiągane poprzez automatyzację procesów zdobywania i opracowywania danych rozpoznawczych, w tym również za pomocą zautomatyzowanych systemów zsynchronizowanej pelengacji dla różnych zakresów, poprzez udoskonalenie dokładności wykrywania obiektów przeciwnika oraz przez zwiększenie manewrowości środków rozpoznania, unifikacji i mikrominiaturyzacji aparatury.

Istniejące u nas kompleksy i aparatury rozpoznania radioelektronicznego w zasadzie odpowiadają wymienionym wyżej wymogom, jednak niektóre środki techniczne wymagają modernizacji, a w niektórych przypadkach konieczne jest opracowanie nowej aparatury.

W ciągu ostatnich lat zrobiono już wiele i w dalszym ciągu pracuje się nad budową bardziej doskonałego sprzętu. I tak do wykonania zadań na korzyść frontu został opracowany i wchodzi do uzbrojenia kompleks P-368 "Terek" oraz opracowuje się kompleks "Aniwa"; zwiększą one znacznie efektywność frontowego rozpoznania radioelektronicznego i zabezpieczą wykonanie zadań na najbliższy okres.

Do rozpoznania systemów łączności radioliniowej i troposferycznej skonstruowano aparaturę "Grebieszok-5" o zakresie 2500-10000 MHz i opracowuje się aparaturę "Grebieszok-6" o zakresie 200-2500 MHz, która pozwoli przechwytywać dane nawet z łączności satelitarnej.

W nadchodzącej dziesiątej 5-latce wyżej przytoczone środki techniczne wejdą do uzbrojenia jednostek rozpoznania radioelektronicznego Armii Radzieckiej i armii państw Układu Warszawskiego.

Wprowadzenie nowego sprzętu - to tylko jedna strona medalu, Druga bardziej istotna polega na tym, aby w krótkim czasie opanować ten sprzęt, maksymalnie wykorzystać wszystkie jego możliwości dla jakościowego wykonania postawionych zadań wywiadowczych. W tym względzie realnie, na najbliższe lata, nasuwają się następujące kierunki udoskonalenia pracy operacyjnej:

- odnośnie do ogólnych zagadnień doskonalenia organizacji i prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego celowe byłoby bazować na sprawdzonej już zasadzie łączenia naszych zadań z zachowaniem określonej specjalizacji w zależności od elektromagnetycznej dostępności różnych źródeł rozpoznania, szczególnie w związkach operacyjno-taktycznych;

- w bardziej konkretnym planie, naszym zdaniem, sprawdziło się współdziałanie przy rozpoznaniu większych ćwiczeń połączonych i narodowych sił zbrojnych państw NATO. Ten sposób pracy należy kontynuować i w przyszłości. W codziennej pracy wywiadowczej należy poszukiwać efektywnych dróg korzystnego współdziałania w ramach Sztabów Generalnych nie tylko poprzez wymianę końcowych rezultatów opracowania zdobytej informacji, ale i w trakcie organizacji jej zdobywania, szczególnie na temat rezultatów pracy wywiadowczo-poszukiwawczej.

Odnośnie do udoskonalenia naszego współdziałania w innych dziedzinach wywiadu strategicznego, należy wspomnieć o postanowieniach Konferencji z lat ubiegłych /1964, 1965, 1967/ dotyczących ustalenia ścisłej współpracy attachés wojskowych armii państw Układu Warszawskiego. Decyzje te przewidują koordynację działań między szefami attachatów wojskowych za granicą w zakresie szeregu zagadnień, w tym m.in. w dziedzinie wymiany informacji o sytuacji wojskowo-politycznej, przygotowaniach wojennych za granicą, ćwiczeniach, manewrach, uzbro-

357
383

jeniu i sprzęcie wojkowym, o sytuacji operacyjnej i reżymie kontrwywiadowczym itd.

Jak wykazało doświadczenie, realizowane zgodnie z przyjętymi postanowieniami przedsięwzięcia dotyczące współpracy attachés wojskowych przynoszą wzajemne korzyści i należy je kontynuować. Można tylko dążyć do tego, by współpraca naszych attachatów była szczególnie ścisła i operatywna w czasie zaostrzania się sytuacji wojskowo-politycznej i powstawania sytuacji kryzysowych w różnych rejonach świata. Przy tym ważne znaczenie dla zwiększenia efektywności współdziałania mają osobiste kontakty attachés wojskowych, oparte na zasadach braterskiej przyjaźni i współpracy państw wspólnoty socjalistycznej.

W dziedzinie pracy agenturalnej należy zwrócić większą uwagę na umocnienie i poszerzenie wywiadu agenturalnego, podniesienie jego gotowości bojowej i zabezpieczenie żywotności w warunkach szczególnych.

Na zakończenie, pozwólcie Towarzysze, wyrazić przekonanie, że przedstawione przeze mnie argumenty na korzyść umocnienia strategicznego wywiadu wojskowego we współczesnych warunkach spotkają się z poparciem z Waszej strony w czasie dyskusji nad tym zagadnieniem.

Mam również nadzieję, że wszystkie służby wywiadowcze naszych armii wniosą niezbędny wkład we wspólne dzieło rozwoju wywiadu strategicznego.

384

Otrzymują:

- Egz.nr 1 - Minister Obrony Narodowej
Egz.nr 2 - Szef Sztabu Generalnego WP

DODATKOWO
ODBIŁO
Egz. nr 2 18
Nr 1346
M. H. 15
W. H. 15

Wydrukowano w 1 egz.
Wyk. B.W. płk
Druk J.O. dn. 14.11.75
Nr ks. masz. 0368/W